

CONTRA CORRENT

Text:
Albert Soler

En el món de pandèmia del covid-19, la mort física s'ha ajuntat amb la vida digital. Milers de morts a Facebook, codis QR a les làpides, etc. José Carlos Bermejo, religiós camil i doctor en teologia pastoral sanitària, en parla a «Duelo digital y coronavirus»

P Morir-se ja no és el que era?

R Morir-se sempre ha sigut l'acte més subtil i definitiu de tot ésser humà. La manera és el que va canviant. D'un context més íntim i familiar, ha anat passant a un de més tecnificat i sanitari. Morir s'ha convertit en una qüestió sanitària, gestionada pels professionals de la salut. I el dol, de ser una qüestió familiar, d'amics, s'ha convertit en un acte més obert. I durant la pandèmia, en una rara experiència digitalitzada i des-socialitzada.

P Hi ha res més trist que no poder acompanyar en l'adeu a un ser estimat?

R Ja els passava als immigrants que perdien a un ser estimat al país d'origen. Ara s'ha convertit en una cosa comuna per la pandèmia. És molt dolorós perquè la presència en el final està carregada de contingut simbòlic i cultural. Fins i tot quan el pacient ja no percebi la companyia. Ens sembla que així complim amb un deure d'honra. L'absència d'aquest acompanyament i de ritus, la no participació en tanatòria, és una experiència traumàtica de despersonalització de la mort.

P Ho pot substituir la tecnologia?

R Ens permet suplir una part de la presència física. També llança desafiaments. Existeix el risc d'utilitzar massa tòpics o d'enviar missatges agafats d'aquí i d'allí, en lloc de personalitzar l'acompanyament. L'absència de contacte físic ens desafia també a l'ús adequat de la paraula.

P Avui Llàtzer es convertiria en influencer o youtuber? Imagini la de coses que podria explicar del més enllà.

R Hi ha persones que programen els seus missatges per ser transmesos «en el més enllà de la seva mort» als supervivents. També n'hi ha que recullen el rastre digital o fan col·leccions d'imatges, àudios, etc, perquè els supervivents el rescatin viu, el recordin com abans fèiem amb les converses i amb les fotos.

José C. Bermejo

► RELIGIÓS I ESCRIPTOR

«D'una mort íntima i familiar s'ha passat a la sanitària i tecnificada»

P La covid i les noves tecnologies s'han aliat per canviar la mort?

R El que la mort té de biològic, de definitiu, no canvia. Ha canviat el que té d'experiència íntima, viscuda en relació amb les persones que hem entaulat vincles significatius. La dimensió social de la mort l'experimentàvem amb la presència. En la covid, s'han aliat les tecnologies per poder fins i tot fer ritus digitalment, compartir simultàniament paraules, oracions, cançons... i així generar «assemblees virtuals» que permetin viure l'elaboració sana del dol.

P Què és el que més li ha sorprès d'aquests avenços a l'hora de morir-se?

R Tres coses. La transformació de les restes humanes en compostos per a plantes i per lliurar-les als familiars un any després, crec que presenta problemes en l'àmbit psicològic. La reconstrucció de la identitat digital per continuar mantenint relació amb l'«avatar ressuscitat» és una qüestió molt delicada. I per acabar, les experiències de retrobament en 3D amb els morts, obre seriosos problemes.

P S'aixecaria de la tomba si algun assistent al seu funeral es fes un selfie?

R El costum de «fotografiar» els moments últims i els processos fúnebres ens acompanya en la història. Abans es pintaven quadres. Avui això s'ha difós i és realitzat segons la mera iniciativa individual o dels supervivents que decideixen, per exemple, retransmetre els ritus. Probablement molts dels difunts no desitjarien aquestes pràctiques, però no van donar indicacions sobre aquest tema.

P Els funerals els celebraran robots?

R La dimensió humanitzadora dels qui presideixen els ritus és insubstituïble. La seva capacitat de pronunciar paraules de

consol, realitzar gestos i símbols, humanitza.

P La tan famosa «immortalitat de l'ànima», al final no eren més que les noves tecnologies, que permeten seguir en contacte amb el finat?

R Els continguts de la fe són tan profundament humans que no són comparables amb les conquestes, per desenvolupades que siguin, de la tecnologia. Pertanyen a àmbits diferents. La fe del cristià és la confiança que Déu diu l'última paraula, una paraula de sentit i d'amor, definitiva per a cadascun i per a tots.

Fes-te del
Club del subscriptor

A més de rebre còmodament el teu exemplar, podràs gaudir de nombrosos serveis i activitats de franc o amb importants descomptes

Consulta les promocions també al nostre web

Tel.: 972 20 20 66
subscriptions@ddg.cat

PROGRAMACIÓ TARDOR-HIVERN 2020

ENTRADES JA A LA VENDA!

www.ateneu.celra.cat

TEATRE L'ATENEU DE CELRÀ

PORTES • FINESTRES • VERANDES • GALERIES • PROTECCIÓ SOLAR • MOSQUITERES ...

ORMETAL
TANCAMENTS ALUMINI - PVC

TEL. 972 47 61 27 - www.ormetal.es